

Instytut Pamięci Narodowej - Bydgoszcz

<https://bydgoszcz.ipn.gov.pl/byd/aktualnosci/181150,Damy-Wyklęte-w-Muzeum-Jana-Kasprowicza-Inowroclaw-21-marca-2023.html>
19.04.2024, 20:55

„Damy Wyklęte” w Muzeum Jana Kasprowicza - Inowrocław, 21 marca 2023

Bydgoska delegatura Instytutu Pamięci Narodowej we współpracy z Zakładem Karnym w Inowrocławiu oraz Muzeum Jana Kasprowicza zorganizowała wernisaż wystawy „Damy Wyklęte”.

W otwarciu wystawy wzięli udział organizatorzy: prof. Mirosław Golon, Zastępca Dyrektora IPN Gdańsk, który krótkim wykładem otworzył wystawę, pomysłodawczyni wystawy Magdalena Basińska z Referatu Edukacji Narodowej bydgoskiej delegatury IPN, Marcin Woźniak, Dyrektor Muzeum im. Jana Kasprówicza oraz por. Krzysztof Spała, rzecznik prasowy Dyrektora Zakładu Karnego w Inowrocławiu oraz uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Kasprówicza.

W latach 1945 - 1955 w Inowrocławiu znajdowało się jedno z najcięższych więzień dla kobiet z wyrokami powyżej 12 lat pozbawienia wolności. Trafiały do niego kobiety, które w czasie wojny działały w konspiracji, pracowały w ambasadach zachodnich państw, były spokrewnione z osobami poszukiwanymi przez Urząd Bezpieczeństwa. Ostateczna ich liczba do dziś nie jest znana. Wiele z tych kobiet mimo wysokich wyroków pozbawienia wolności, doczekało się wyjścia na wolność dzięki amnestiom, ale wiele z nich zmarło. Kobiety te przeszły okrutne śledztwo i otrzymały wyroki za walkę z władzą ludową.

Podczas wystawy prezentowane są „Damy Wyklęte” przebywające w powojennej Polsce w Inowrocławskim więzieniu. Sportretowane zostały przez uczniów Liceum Sztuk Plastycznych we Włocławku. To 9 kobiet: Irena Szajowska, Ruta Czaplínska, Maria Sobocińska, Maria Szelałowska, Wanda Minkiewicz, Zofia Łuszczkiewicz, Stanisława Rachwał, Janina Wasiołój oraz Lidia Lwow. Kobiety przeszły okrutne śledztwo i otrzymały wyroki za walkę z władzą ludową. Oprócz portretów prezentowane są również historyczne fotografie Zakładu Karnego w Inowrocławiu pochodzące z Narodowego Archiwum Cyfrowego oraz fotografie współczesne, które ukazują zmiany jakie inowrocławska jednostka penitencjarna przeszła od lat czterdziestych ubiegłego stulecia do dnia dzisiejszego.

Autorzy portretów:

Portret Wandy Minkiewicz - Natalia Stasińska

Portret Ireny Szajowskiej - Kacper Derdzikowski

Portret Ruty Czaplínskiej - Julia Grzywińska

Portret Marii Sobocińskiej - Julia Orzechowska

Portret Janiny Wasiołój - Julia Urbańska

Portret Zofii Łuszczkiewicz - Nina Przepiórska

Portret Lidii Lwow - Nikola Kozłowska

Portret Stanisławy Rachwał - Zuzanna Cieślak

Portret Marii Szelałowskiej - Zofia Tyburska